Anul II No. 68 | 8 Pagini 10 Pf. | Joi 19 Noembrie 1942

TRANSNISTRIA

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET

GAZETA REDEȘTEPTARII NAȚIONALE A ROMANILOR DINTRE NISTRU ȘI BUG

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA BUCUREȘTI Strada Sărindar 5-7-9

ORTODOXIA ROMÂNEASCĂ

de G. BEZVICONI

Restabilirea civilizației și a culturii în Răsărit, este una din problemele cele mai importante ale actualității. Felul cum se va ști să se renască ortodoxia, oamenii cari vor realiza minunea creștină dincolo de Nistru, — toate acestea trebue să preocupe în special conducerea noastră, deoarece de activitatea noastră depinde viitorul unei regiuni întregi, care — indiferent de circumstanțele politice— totdeauna va avea un rol însemnat în viața Românilor și a Statului.

Dacă aruncăm o privire asupra trecutului, vedem că în mijlocul străinilor s'au impus oamenii ași ai țării, plecați dincolo de hotar din pricina vitregiei vremurilor, sau mânați de dorul unor firi întreprinzătoare, cari găseau, în Răsărit, un teren vast pentru aplicarea forțelor inepuizabile ale neamului românesc. In alte împrejurări, Petru Movilă, Nicolae Milescu, Cantemireștii și mulți alții ar fi făcut cinste românească și mai mare, ilustrându-se în mijlocul patriei lor.

Ortodoxia, din vechime, a fost străjuită, în sfințenia ei înălțătoare, de românism. Înainte de Chiev, un centru important al ortodoxiei s'a format la Lvov (Lemberg). Acest focar al culturii creștine a datorat mult Românilor. Biserica din Lvov a fost ctitoria Domnitorilor români, din dinastia Movilă, contribuind la crearea ei boierii moldoveni, refugiați din țara lor: Mojoc, Prăjescu, Stroici, Ureche și alții. In aceeași epocă, găsim încetățeniți în regatul polon pe Domnitorii Movilă, pe Nistor Ureche, Isac Balica, Luca și Simion Stroici, Vasile Oriș, Miron Barnovschi, pe hatmanul Gheorghe Lozonschi și alții. Câtva timp mai târziu, un grup nou și mai numeros de refugați români, în frunte cu Ștefan-Vodă Petriceicu, trece granița. Toți acești boieri români au fost recunoscuți nobili poloni. Ei nu s'au oprit însă, decât în treacăt, la vecini, revenind în țară, îndată ce le-au permis împrejurările politice.

Darnici în risipirea bogățiilor spirituale ale neamului lor, Românii duceau în Polonia sângele lor nobil, bogățiile țării și duhul ortodoxiei locale, care consolida creștinismul vecinilor. La Lvov, au studiat nu numai cronicarii moldoveni Grigore Ureche și Miron Costin, dar și fruntașii cărturari ai ortodoxiei din Răsărit, românii Pamvo, Berînda, Petru Movilă și Silvestru Cosovici. Am vorbit despre opera acestor învățați călugări și rolul lor covârșitor în destinele ortodoxiei, încât nu mai revenim asupra lor.

Un secol mai târziu, cu aceeași râvnă, Românii au continuat menirea lor în Răsărit, ducând în mijlocul Rușilor spiritualitatea lor culturală. Am amintit pe cărturarii români, cari s'au ilustrat în Răsărit, formând grupuri întregi de scriitori, savanți, întemeind universități și alte focare de cultură. La Moscova și la Petersburg, dar mai ales la Chiev, Harcov și Odesa, ca altădată la Lvov, ortodoxia românească, spiritualitatea și oamenii culturii românești au depus o trudă într'adevăr creștinească și civilizatoare, care ar fi trebuit să fie pilduitoare pentru frunașii contemporani. Rolul ortodoxiei noastre l'a subliniat, pentru secolul al XVII-lea, în termeni admirabili, d. profesor P. P. Panaitescu:

„Ortodoxia noastră este națională, dar nu rămâne mai puțin o parte dintr'un întreg. Ortodoxia românească este legată de ortodoxia în general și a fost în fruntea ei. Veacuri dearândul ortodoxii au suferit jugul păgânilor. La Bizanț, metropola ortodoxiei, la Muntele Athos, focarul vieții ascetice, la Ierusalim, la Mormântul Domnului, ca și în Bulgaria, Serbia, în Albania, stăpâneau aderenții legii lui Mohamed. Nu mai era nobilime teritorială, nu mai era stat, nu mai erau bani. Și atunci a venit dărnicia lui Neagoe Basarab, a lui Vasile Lupu, a lui Constantin Brâncoveanu. Nu numai zidurile mănăstirilor dela Athos, din Thesalia, Epir și Constantinopol se ridicau din nou și se împodobeau cu picturi grație banilor grei veniți din Muntenia și Moldova, dar și la Slavi, în Frușca Gora, ca și în Balcani, în Macedonia, apoi în Asia, la Muntele Sinai și în Siria și chiar în Egipt, ajutorul românesc se revărsa din belșug. Datoriile patriarhiei din Constantinopol erau plătite cu bani românești, cărțile bisericești în grecește se tipăreau la Iași și la București, ba chiar cărți în limba siriacă cu alfabet arab și în limba georgiană cu alfabetul respectiv fură tipărite în tipariștele evlaviosului domn muntean Constantin Vodă Brâncoveanu. An de an, sute de călugări, arhimandriți, mitropoliți, ba chiar și patriarhi călătoreau în țara noastră după milostenie. Aproape n'a fost patriarh ortodox în secolul al XVII-lea, care să nu fi stat pe la noi. La Iași s'a ținut sinodul din 1642, care a stabilit *Marturisirea Ortodoxă*, singurul catehism oficial al ortodoxiei până azi. Și acest sprijin dat ortodoxiei, avem dreptul să spunem *această salvare a ortodoxiei prin Români*, s'a arătat nu numai la creștinii de sub jugul turcesc, ci și la ortodoxii supuși catolicilor. Dacă bisericile clădite de domnii moldoveni și munteni în Ardeal și Maramureș pentru Românii de acolo sunt o firească urmare a unei solidarități de neam, nu tot același lucru putem spune despre zecile de mănăstiri și biserici clădite în vechea Polonie de domnii Moldovei și chiar de ai Munteniei pentru Rutenii ortodoxi. In Ucraina, în Podolia, în Galiția, în Volhinia se află asemenea locașuri clădite cu ajutorul românesc. La Lvov catedrala ruteană care domină orașul se numește și azi Biserica moldovenească, pentrucă a fost clădită de domnii moldoveni din familia Movileștilor și capul de bour străjuește săpat în piatră aceste clădiri. Prima tipografie ruteană din Lemberg a fost ridicată de domnul Moldovei Miron Barnovschi la 1629.

„In această operă de sprijinire a ortodoxiei noi Românii am fost singurii până în a doua jumătate a veacului al XVII-lea, Rusia imperială moscovită era absentă, iar rolul pe care l-a jucat ea mai târziu a fost mai puțin curat de scopuri politice.

„Acest popor românesc, pe care chiar unii dintre ai noștri nu se sfiesc a-l socoti în trecutul său ca barbar, a mântuit indirect prin rezistența sa civilizația apuseană și direct, prin contribuția sa materială și spirituală, civilizația ortodoxă. Ortodoxia ar fi pierit, creștinismul n'ar mai fi existat dela Dunăre spre Miazăzi, dacă n'ar fi fost Românii. Noi am mântuit creștinismul oriental. Aceasta constitue, oricine își poate ușor da seama o notă principală a destinului nostru".

Astăzi, mai mult decât oricând, ortodoxiei românești și conducătorilor ei revine rolul lor secular. Să ne dăm seama de aceasta și de răspunderea istorică ce o purtăm.

SUVERANUL

Regele nostru.

Cel dintâi prunc domnesc din istoria noastră, la al cărui leagăn Ursitoarele au adus — vatră — pământul unit al veacurilor de vaer neînțeles și — boltă — cerul sfințit al tuturor Românilor.

El nu putea purta alt nume creștin decât al Celuia care altădată unise o clipă — ca un fulger în noapte — același sânge și același crez românesc, Arhanghelul poruncitor al Neamului: Mihai.

Mihai.

Copilul drag al unui Neam care L-a primit cu ochii în care abia secase lacrimile durerilor și se aprinsese zâmbetul bucuriei;

Copilul în ale cărui șuvițe de aur Neamul privea aurul holdelor noastre trudite.

Neamul l-a veghiat copilăria aspră și singură și l-a înțeles tinerețea lipsită de cugetul ocrotitor al Mamei Sale umilite.

Și-a început Domnia între ruinele pământului sfințit pe trepte de Tron, spălate și slujite vajnic de Mareșal.

Azi, Monarhia este simbol sănătos al unității noastre și strajă a continuității românești.

Iar pământurile răsăritului s'au întors prin darul sângelui la leagănul domnesc.

Ziua Sfântului Arhanghel Mihai, ziua Regelui nostru.

Prilej de închinare credincioasă a unui Neam în viforul luptei, increzător în drepturile lui veșnice și în onoare.

Prilej de îmbărbătare și de nădejde în tânărul Monarh, pe care îl veghiază sfatul aspru al fealului Rege Ferdinand:

„la seama, mai curând se pierde decât se câștigă iubirea și încrederea unui popor".

Regele nostru curat merită iubirea.

Și încrederea este însăși nădejdea noastră în Monarhie.

Trăiască Regele!

MIHAI ANTONESCU

Vice-Președintele Consiliului de Miniștri

FUEHRERUL A VORBIT

La München, în orașul mișcării național-socialiste, Cancelarul Hitler, în cadrul unei camaraderești comemorări a celor căzuți pentru cauza național-socialistă la 9 Noembrie 1923, — a rostit o cuvântare care reprezintă o importanță deosebită mai ales ținând seama de conținutul ei precum și de momentul în care a fost ținută. Și în adevăr, agresiunea anglo-americană asupra Africei franceze făcută în scopul unei diversiuni și care nu poate sub nici o formă influența evoluția războiului a avut de scop crearea unei atmosfere favorabile pentru modul cum susțin cele două puteri democratice lupta pe care au provocat-o puterilor Axei.

Ca totdeauna în discursurile sale, Führerul manifestă un robust optimism în ceiace privește victoria finală iar convingerea lui fermă în biruința cauzei pentru care puterile axiale și aliații lor luptă este determinată de realități și de modul în care s'au desfășurat până acum, deja izbucnirea războiului, operațiile militare.

In primul rând Führerul a ținut să precizeze că lupta de pe frontul oriental a arătat ce pregăteau Sovietele popoarelor europene dată fiind extraordinara pregătire militară a lor. „In răsărit — a declarat Adolf Hitler, — apăruse un colos care avea doar un singur gând: să se năpustească asupra acestei Europe slabe, trândave, defetiste și sfâșiate. Dacă lupta noastră nu s'ar fi produs atunci nu ar mai fi apărut nici o putere în istoria lumii care ar fi putut fi în stare să pornească împotriva acestui colos. Azi știm că probabil nu ar mai fi existat Europa".

Precizând rațiunea pentru care în cursul acestui an s'au purtat lupte în special pe frontul sudic, Cancelarul Hitler a arătat că a fost atacat Stalingradul nu pentrucă poartă numele dictatorului roșu ci pentrucă această regiune prezintă o importanță covârșitoare în ceiace privește problema aprovizionărilor și a economiei de război.

Referindu-se la evenimentele din Egipt, Führerul a declarat textual: „Dacă englezii spun acum că înaintează în pustiu, ei bine, au mai înaintat de câteva ori și s'au întors înapoi. Hotărîtor este în acest război cine dă lovitura definitivă și aceia vom fi noi".

Așa fiind va fi ușor de constatat că pretinsele succese engleze nu prezintă nici o importanță militară, dat fiind că în toate fazele acestui război inițiativa a fost exclusiv totdeauna, în mâinile germanilor.

Dar nu numai atât. Ceiace, deasemeni, merită o sublinicre deosebită este comparația pe care a făcut-o Adolf Hitler cu situația Germaniei din primul război mondial cu aceia de acum. In acest moment istoric poporul german este alături de conducătorul lui suprem iar frontul muncii interne nu face decât să desăvârșească opera pe care soldatul german o realizează pe toate fronturile. Poporul german știe că din acest război nu vor ieși învinși sau învingători ci numai vii sau morți. Deaceea, convingerea în victorie este mai puternică decât oricând întrucât voința de viață și de forță a poporului german va învinge toate obstacolele.

CÂNTECELE ȘI FOLKLORUL DIN TRANSNISTRIA

Cântecele și folklorul transnistrian reprezintă o adevărată comoară a spiritualității populare românești din această provincie, căci în ele se oglindesc mai expresiv decât oriunde, sufletul acestui popor, năzuințele lui, dorul după o altă viață precum și durerile seculare ale unei crâncene nedreptăți.

Dacă nu le-a adâncit încă nimeni, dacă nu le-a cântărit valoarea și frumusețea, nu le-a înțeles și nu le-a simțit, nu trebuesc totuși neglijate, căci din ele se desprind atâtea fapte și întâmplări de legendă, încât vor rămâne temelie de granit la bogăția spirituală a poporului românesc.

Cântecele și folklorul din Transnistria au atâta farmec și frumusețe în ele, atâta căldă duioșie, atâta amară tristețe, încât pot sta cu cinste alături de doinele noastre și de regeasca splendoare a Mioriței.

Vibrează în ele cu rezonanțe adânci câteva secole de pătimire, de așteptare și de dor, dar toate mlădierile glasului, toate înțelesurile și subînțelesurile acestor cântece și poezii populare, trebuesc cunoscute chiar dela origina lor, împrejurările în care s'au născut, faptele la care se referă, pentru a fi chibzuite la valoarea lor adevărată.

Poate că e dureros că nu s'a găsit încă nimeni care să le culeagă, să le adune și să ne dea un buchet din aceste cântece și poezii populare transnistriene, cu toate că bunăvoința d-lui prof. Gh. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, s'a dovedit prea largă și înțelegătoare în ceea ce privește artele.

Câteva cântece fonografiate și câteva poezioare, colinzi și dascălțe publicate la intervale mari, în unele reviste anonime, nu sunt în măsură să caracterizeze farmecul minunat al sufletului poporului moldovenesc dintre Nistru și Bug.

E necesar un om, sau poate mai mulți oameni, înzestrați cu darul răbdării și al dragostei mari față de tot ceea ce reprezintă comori naționale și care să coboare în mijlocul satelor românești din Transnistria, pentru a aduna aceste comori.

Înțelegerea autorității este cu prisosință, dar lipsesc oamenii de cădere și care să simtă cu adevărat acolo unde vibrează sufletul românesc în Transnistria.

Poporul moldovenesc dintre Nistru și Bug, a pătimit și a îndurat cea mai crâncenă asuprire, și, dacă în atât amar de ani nădejdea libertății n'a fost decât un vis prea frumos, jalea și durerea lui, se răsfrâng în cântecele și versurile sale.

Acolo trebuesc căutate arta și sufletul acestei frânturi de neam românesc.

Dominte Timonu

VIAȚA ROMÂNEASCĂ

Între Nistru și Bug

Județul Râbnița

II

Județul este împărțit în cinci raioane: Râbnița, Bîrzula, Codima, Camenca, printre cari două sunt comune urbane.

I. RAIONUL RÂBNIȚA, cu reședința în orașul Râbnița, capitala județului. Acest oraș este așezat pe malul stâng al Nistrului. Orașul Râbnița datează de peste 200 de ani. A ars de două ori din cauza unor incendii. Este un oraș nou. Are însă un viitor frumos prin faptul că este pe malul Nistrului și că are o stație C. F. R., care s'a construit în anul 1900.

In centru, pe Bulevardul Mareșal Antonescu, este prefectura, cea mai înaltă instituție din județ.

Vis-a-vis de prefectură, într'o grădină frumoasă, se găsește sala de teatru și cinematograf, unde au început să se ruleze diferite filme.

Ceva mai departe dăm de școala românească, care este instalată într'o clădire frumoasă cu trei etaje, iar cevă mai la dreapta, între cinematograf și clădirea școlii, se află școala ucraineană.

Tot pe Bulevardul Mareșal Antonescu, într'o piață, se înalță o troiță, ridicată de către autoritățile românești, la scurt timp după ocuparea a cestuii teritoriu.

Crucea s'a ridicat ca semn de mulțumire lui Dumnezeu, care n'a părăsit poporul românesc, ajutându-l să învingă dușmanul.

In fața crucii este primăria; iar la vreo 200 metri de ea, stă neclintit locașul lui Dumnezeu. Catedrala orașului. Această catedrală s'a refăcut într'un timp foarte scurt, dând posibilitatea și deplina libertate locuitorilor să se roage lui Dumnezeu, ceeace li se interzicea sub regimul sovietic.

Alături de biserică, unde a fost cartierul evreesc și care s'a dărâmat complectamente de către autoritățile române, se află parcul orașului. In apropiere ese farmacia, destul de bine înzestrată cu medicamente. In partea opusă a orașului găsim prefectura raionului Râbnița. Oficiul P. T. T., Spitalul județean și policlinica orașului.

Pe dreapta lângă calea ferată, se găsesc magaziile de cereale, depozitul de petrol și Gara.

In dreptul gării, peste Nistru, se întinde un pod mare de fier, pentru calea ferată, care a fost însă aruncată în aer de către armatele roșii în timpul retragerii lor. Mai există un spital mare veterinar județean, cu clinica și farmacia veterinară.

Orașul este un centru industrial, având cele mai mari fabrici din Transnistria, și anume: fabrica de zahăr, de var și de ulei. Cariera de piatră, fabrica de uleiu, fabrica de spirt, fabrica de mezeluri, brutăriile, fabrica de apă minerală, fabrica de săpun, tăbăcăria, depozitul de conservarea pieilor, uscătoria de fructe, depozit de legume, Uzina electrică, cea de apă și alte foarte frumoase, având căi bune de comunicații, pe apă, pe cale ferată și șosele.

Al doilea raion din jud. Râbnița este Bîrzula.

El se află situat în partea de sud a județului, fiind tăiat în două de calea ferată Jmerinca-Odesa.

Aproape întreg raionul e străbătut de văi, cari au direcțiunea generală Nord-Sud.

Pe fundul acestei văi sunt așezate aproape toate satele din raion. Așezări mai noui sunt și pe dealuri dar numai câteva. Printre așezările de pe dealuri se numără și orașul Bîrzula, reședința de raion, căr e legat prin calea ferată de Kiev, Odesa și Tiraspol, Slogotca, Râbnița.

Aspectul orașului e destul de frumos, având străzile regulate și simetrice.

Orașul Bîrzlua datează după unii de aproape 100 ani, iar după alții de 70 ani.

Instituțiile principale ale orașului Bîrzula sunt: pretura raionului, Oficiul P. T. T., spitalul uman și veterinar, 3 școli, o bibliotecă, sală de teatru și cinematograf, tipografii, care se vor pune în curând în funcțiune.

Din fabricele mai importante sunt: 2 fabrici de mobilă, fabrica de spirt, fabrica de uleiu, morî, uzina electrică, fabrica de sifoane, depozit de vinuri, fabrică de prelucrarea lemnului și fabrica de unt.

Al treilea raion al județului Râbnița este Codima. Acesta se mărginește la Sud-Vest cu raionul Camenca la Vest cu Piesceanca, la Nord cu raionul Cicelnic, județul Balta și la Sud-Vest cu raionul Râbnița.

Raionul e alcătuit din 15 comuni și 12 sate.

In genere ocupația locuitorilor este agricultura, datorită solului și condițiunilor favorabile. Pe lângă aceasta mai sunt și diferite întreprinderi industriale în legătură cu industrializarea produselor agricole.

Fabricele mai importante din raion sunt:

Fabrica de spirt din comuna Pisarevca, cu o producție de 200 dal. spirt în 24 ore, apoi fabrica de cărămidă din comuna Franțuzca cu o capacitate de producție de 30.000 cărămizi în 24 ore și 12.000 bucăți țiglă.

Fabrica de magiun Codima, care în timpul sezonului poate fabrica 12.000 kgr. magiun, 1500 kgr. dulceață, 3000 kgr. spirt și 1000 kgr. fructe uscate.

Fabrica de var din comuna Grabova cu o producție de 60 tone var în 24 ore. Afară de aceasta în raion se găsesc 4 morî de apă, 11 de vânt, 11 morî cu motor și două cu valțuri, apoi o fabrică de uleiu, 4 cu motor și 7 fabrici de uleiu cu transmisie precum și o fabrică de unt în comuna Crutii. In raion mai există și un atelier de tâmplărie, două depozite de cereale, 2 puncte de depozitarea sfeclei: unul la codima și cealaltă la Abemelicova. Mai există depozit de zarzavat, de carburanți toate la Codima.

Al patrulea raion este Camenca, care se mărginește la Vest cu Nistru, la Est cu raioanele Piesceanca și Codima, la Nord cu raionul Iamopol și la Sud cu raionul Râbnița.

Raionul Camenca se compune din 14 comune și 8 sate. Reședința acestui raion este comuna Camenca așezată pe malul stâng al Nistrului. Această comună este așezată într'o vale, din partea de răsărit fiind niște dealuri foarte mari din piatră.

Regiunea este foarte pietroasă, de unde și comuna și-a luat numele dela cuvântul Camen care înseamnă Piatră.

Această comună a fost înființată de români. Camenca are o populație de 4400 suflete, din care aproape toți sunt moldoveni.

Ucrainienii și rușii au venit mult mai târziu când au început persecuțiile în Rusia și Ucraina.

Această comună a fost dată cu toată suprafața ce o ocupă, prințului field Mareșal Louis Adolf de Sayu Nittgenstei Berleburg, drept recompensă dela țar pentru modul cum acest prinț a știut să apere orașul Petersburg în războiul cu francezii în anul 1812. Fiul acestui prinț și nepoții lui au stăpânit moșia din Camenca până la revoluția rusă, când o parte din aceștia au fost executați iar o parte au fugit în România.

Comuna Rașcov este așezată pe malul stâng al Nistrului. In vechime a fost un mare oraș. Această comună a fost înființată în anul 1220 de greci și bulgari.

Populația acestei comuni este de 3581 suflete.

Românii au rămas în minoritate datorită timpului îndelungat cât au trăit între dânșii ucrainieni. La origine lor etnică după o cercetare minuțioasă, credem că cel puțin ar fi jumătate români.

Prin faptul că din generație în generație au uitat limba românească, ei își dau origina după limba pe care o vorbesc.

Comuna Podoinița face parte tot din raionul Camenca. Aceasta este înființată în anul 1672 de moldoveni. Astăzi sunt toți moldoveni. Populația comunei este în număr de 2356 din care 2366 români.

Moșia Podoinița a fost stăpânită de un boer din comuna Zagnitova raionul Piesceanca.

Locuitorii au muncit mult timp pe moșia boierului, când în cele din urmă au luat pământ în arendă sau au cumpărat.

Nu sunt în comună nici un fel de industrii. Prima școală românească s'a organizat în anul 1872. In prezent este o școală românească de 7 clase.

Pe locul unde se găsește comuna Bolgan erau păduri și munți de piatră.

Prin văile acestor munți s'au așezat moldoveni, dând naștere unui sat, căruia i s'a dat numele de Bolgan, dela numele de bolovan.

Comuna Codima este înființată în 1729 de către moldoveni și în prezent este formată tot din moldoveni. Populația este în număr de 2096 din care 2072 sunt români.

Comuna Hrușca, cu satul Frunzovca, este o comună înființată de moldoveni. Populația comunei este de 2180, dintre care 1721 români. La început locuitorii au lucrat pe moșia nobilei Găca. Mai târziu au luat pământ în arendă, până la reforma agrară din 1861, când li s'a dat pământul.

In Hrușca este o moară de foc care mai înainte era a proprietarului Clatcovschi.

Până la 1941 școlile din Hrușca au fost românești și ucrainești. In prezent este numai școala românească. Biserica a fost întemeiată de nobila Gaca acum 150 ani, după războ a fost bine reparată.

Comuna Cuzmin a fost întemeiată în anul 1712 de către Cuzma Nacul, de unde are și numele de Cuzmin.

Acest Cuzma Nacul era moldovean, care mai târziu s'a căsătorit cu o ucraineancă.

Populația acestei comuni este de 1940 suflete. Influența ucraniană a fost mare asupra moldovenilor. Moldovenii, prin căsătorie cu ucrainieni, și-au uitat limba cu timpul, însă originea etnică a locuitorilor acestei comuni este tot românească.

Comuna Stroeșt. Data când s'a înființat nu se cunoaște. Populația acestei comuni este în număr de 1563, din care 1489 români.

Feldmareșalul Nittgenștein a cucerit dela Turci Podolia și ca recompensă a primit moșia Stroești.

Locuitorii aveau pământul lor, dar lucrau și pe moșia boerilor. In comună este o moară de apă. Școala din această comună a fost înființată în anul 1893. In anul 1918, școala a fost transformată în școală primară cu 7 clase.

Comuna Valea Adâncă este întemeiată prin anul 1540—1542; populația comunei este în număr de 1535, dintre care 965 moldoveni.

Populația în acest sat a fost numai românească, cu timpul prin căsătorii au venit ucrainieni din satele vecine. Pământul acestei comuni a fost stăpânit de moșierii Rubanovici și Stroijinschi care locuiau la Zagnitcova. Moșiile le aveau ca recompensă dela țar pentru luptele ce au dus cu turcii.

In genere raionul Camenca are o suprafață de 41.335 teren din care:

21.757 ha. pământ arabil; 773 ha. vii rod; 286 ha. vii fără rod; 285 ha. livezi rod; 893 ha. livezi de pomi fără rod; 6.945 ha. pământ neproductiv; 31 ha. pășuni; 72 ha. cimitire; 408 ha. drumuri; 94 ha. căile ferate; 4 ha. iazuri, bălți; 137 ha. gârle curgătoare; 709 ha. poduri; 401 Jerdele.

Toate comunele sau satele din raionul Camenca sunt situate pe văile pâraelor actuale sau a pâraelor care astăzi nu mai sunt.

Toate aceste văi pe unde astăzi sunt așezate satele, sunt foarte pietroase, maluri masive de piatră stau pe aceste văi.

In afară de aceste dealuri care înconjoară, satele, restul pământului este foarte bun pentru agricultură.

In sfârșit, al cincilea și ultimul raion, este Piesceanca.

Acum 400-500 de ani în urma teritoriului acestui raion, era acoperit cu păduri dese și bălți, încât era o imposibilitate de străbătut prin ele.

Din cauza desimii și sălbăticiei în care se găseau aceste păduri, ele se numeau „Taiga Siberiene".

Primele așezări omenești le găsim în comuna Dimitrașcova, aici se zice că pe la anul 1500 și ceva a fost un oraș mare primitiv, care se întindea pe ambele părți ale pârâului Camenca, avea 7 biserici și era înconjurat de șanțuri și un puternic zid de apărare.

Odată cu năvălirea hoardelor tătărești, orașul a fost distrus până în temelie, iar populația numai s'a întors decât după ce a trecut pericolul înființând pe ruinele orașului comuna Dimitrașcova.

Așezările au continuat apoi pe teritoriul actualei comuni Zagnitcova, care se popula cu locuitorii veniți din comuna Rașcov.

Locul pe care a luat naștere comuna se numește Zagnin, iar primul locuitor venit aci se numea „Nitca" din împreunarea această două cuvinte Zagnin-Nitca comuna a căpătat denumirea Zagnitcov.

Comuna Zagnitcov era moșia unui boer numit Storgunchi care avea mai multe case, pe unde azi este clădirea școalei și în apropierea căreia se afla o piatră mare, rămasă de pe timpul acestui boer, care se zice că a început să construiască o piramidă de pe vârful căreia voia să vadă orașul Kiev. Neaprobându-i-se însă o astfel de construcție, lucrarea a rămas neterminată.

Boerul Strogunschi mai tot timpul stătea la Paris, iar aici venea numai pentru odihnă.

Comuna Tribusovca, datează de prin anul 1700; aici era moșia unui boer numit Tribun, dela care se trăgă și numele comunei.

In apropiere curge pârâul Ocna, care se varsă în Nistru.

Din locuitorii comunei, o parte sunt basarabeni, iar o parte din regiunea Cămeneți-Poldolschi.

Cam pe timpul când a luat naștere comunele Zacnitcov și Dumitrașcovca a început să se populeze și comuna Cernomin.

Teritoriul aceleia comune era stăpânit de doi moșieri Cernomischii și Matușevschi cari au construit cei dintâiu casele lor aici.

In comuna Cernomin este un parc frumos, fabrica de zahăr (în reparație), cu clădiri de jur împrejur și două lacuri. Are un viitor frumos, în special când se va pune în funcțiune fabrica de zahăr.

Comuna Studena datează de prin anul 1500. A început să fie populată, prima dată de polonezi, deaceia și numele îi vine dela un cuvânt polonez „Studena" care înseamnă rece. In apropiere fiind un izvor cu apă foarte rece. După polenji au început să vie aici moldoveni din comunele Rașcov, Podoima, și Podoinița, raionul Camenca.

Comuna Stavschi își trage numele dela niște iazuri cuvânt rusesc stavschi însemnează iazuri. Datează de prin anul 1700. Pe teritoriul comunei se găsește piatră de var și câteva cuptoare pentru prepararea varului.

Comuna Hristici are păduri mari și vreo 20 ha. de grădini. Numele îi vine dela o vrăjitoare vestită, care se numea Hristia.

In sfârșit vine comuna Piesceanca, reședința de raion, așezată pe trei dealuri și pe trei vâlcele cu o înclinare dela Nord spre Sud.

Această comună datează din anul 1600.

Boerul Dasinschi, ale cărui moșii erau aici, a dat numele acestei comune de Piesceanca.

Comuna are o fabrică de unt, care în condițiuni normale poate da până la 400 kgr. unt în 24 ore.

In total, în raionul Piesceanca, sunt 15 comuni. Ocupația principală a locuitorilor este agricultura.

Pe teritoriul raionului sunt 260 km. de drumuri, dintre cari 22 km. șosele, 20 km. pavate și restul drumuri de care.

George Gh. Păslaru

O tânără fată din împrejurimile Râbniței

IMPORTANTE REALIZĂRI CULTURALE ȘI ȘCOLARE ALE ADMINISTRAȚIEI ROMÂNEȘTI LA ODESA

Pe măsură ce zilele primului an de gospodărie românească în Odesa, condusă de d. primar Gherman Pântea, au trecut în calendarul prezentului marea noastră birui nță conducătoare — importanța realizărilor de aci crește tot mai mult, iar pe planul cultural și școlar capătă semnificația contribuției pe care d-nii ajutori de primar Vidrașcu Constantin și director Gh. Zize au adus pentru curmarea haosului și îndrumarea pe linia normalului.

In acest sens, prima grijă a Direcției Culturale-Școlare a Primăriei, imediat după înființarea ei, a fost problema învățământului primar. Pentru aceasta s'a procedat imediat la înregistrarea elevilor și a profesorilor, iar pentru păstrarea inventarului în clădirile școlilor s'a instituit pază. Cu ajutorul corpului didactic s'au reparat clădirile destinate școlilor. Până la data de 15 Decembrie 1941 au fost deschise 55 școli primare din care una pentru surdo-muți și alta pentru copii infirmi.

Școlile secundare și de specialitate au fost deschise mai târziu, după cum urmează:

O școală românească mixtă, 5 licee de băieți, 9 licee de fete, 1 liceu ucrainian, 3 gimnazii, dintre care unul armenesc.

In acelaș timp cu liceele s'au deschis cursuri de limbi străine în number de 4.

Dintre școlile speciale trebuie să ținem: 4 technice, 1 technicum de alimente 1 școală dentară, 1 școală medico-farmaceutică, 1 conservator, 1 școală de artă ceramică, 2 școli de croitorie, cursuri de croitorie. La toate școlile s'au înființat cursuri de limba română pentru profesori.

Pentru funcționarii municipiului s'au organizat lecții de limba română, în fiecare zi după terminarea orelor de biurou, pe Direcții.

Cursurile la școli s'au ținut normal, dându-se o mare importanță educației morale și religioase, programul analitic fiind întocmit după cel din țară.

Școlile primare au fost frecventate de 6867 elevi, având 602 profesori.

Școlile secundare au fost frecventate de 2385 elevi, iar corpul didactic a cuprins 299 profesori.

La școlile technice și speciale au urmat 933 elevi cu 85 profesori, iar cursurile de limbi străine au fost frecventate de 1338 persoane, fiind ținute de 48 profesori, împărțiți în 6 centre.

Pe lângă aceasta s'a înființat „Universitatea Populară" cu un efectiv de 500-800 auditori.

PREGATIRI PENTRU NOUL AN SCOLAR

Pentru noul an scolar s'au făcut pregătirile necesare, reparându-se clădirile și întocmindu-se programele de predare. După noul recensământ făcut s'a constatat că sunt 1200 moldoveni având vârsta pentru școală pentru cari s'au deschis școli primare și licee românești.

S'a tipărit o gramatică română în limbile română și rusă și numeroase manuale de școală, atât pentru Odesa cât și pentru Transnistria.

S'a făcut repartizarea personalului didactic care n'a funcționat în anul școlar trecut și s'au terminat preparativele necesare pentru centralizarea arhivei istorice în clădirea din strada Puschin 20.

In punct de vedere sportiv au fost organizate concursuri de atletism și echipe de foot-ball pe lângă școli, deschizându-se și un atelier pentru repararea inventarului sportiv.

Pe plaja „Arcadia" a fost organizată o școală de canotaj, iar pe lângă Direcții s'au organizat diferite echipe de foot-ball, basket-ball, atletism, șah, lupte, gimnastică, scrimă, box, tenis, etc.

Ceeace a preocupat în primul rând conducerea Direcției, a fost păstrarea averii imobile ce se găsea la teatre, cinematografe, biblioteci, săli sportive, etc., pentru realizarea căreia s'a pus pază și s'a procedat la inventarierea averii aflate.

In acest fel s'au păstrat trei muzee: muzeul de științe naturale; muzeul de artă; muzeul arheologic.

Deocamdată este deschis numai cel arheologic.

Datorită inițiativei particulare și sprijinului dat, au fost puse în funcțiune 11 cinematografe și s'a înființat serviciul foto-cinematografic care are ca scop repararea vechilor studiouri și producția de filme și jurnale.

TEATRELE SI OPERA

Deasemenea s'au deschis și sunt în funcțiune următoarele teatre: teatrul de Operă și balet, teatrul de Dramă rusă, teatrul Național, teatrul Intim, teatrul Eldorado (închis și transformat în teatru de music-hall), teatrul de Revistă, teatrul de Operetă, teatrul de Păpuși. In plus s'au deschis și două circuri.

In Odesa s'au reparat și deschis 21 biserici:

Catedrala, biserica dela cimitirul Nr. 2, biserica Nașterii Domnului, biserica Sf. Urdza, biserica Cazansca, biserica grecească, biserica Sf. Nicolae, biserica Sf. Alexei; biserica Înălțarea Domnului, biserica f. Panteilimon, biserica Sf. Mihai, biserica Balșoi Fontan, biserica Stația 9-a, biserica Sf. Treime, biserica Tuturor Sfinților, biserica Orfelinatului, biserica Sf. Maria Magdalena, biserica Sf. Grigore Bagosav, biserica de pe str. Piața Iarmaroc, biserica Sf. Chiril și Metodiu, biserica Spitalului.

Pe lângă acestea mai sunt: o catedrală și o biserică luterană.

Până la predarea cimitirelor la Oficiul Stării civile, s'a întocmit taxa de plată pentru înmormântare, au fost curățite cimitirele de ruine, îngrijite mormintele și s'a făcut liste românilor înmormântați.

Icoanele și toate obiectele bisericești din muzee au fost predate Misiunei ortodoxe și la biserici.

S'au primit dela SCOD 13 tipografii, dintre care două au fost afectate Direcției exploatării și industrie.

Pe lângă măsurile de reză luate în primele zile, toate mașinile din tipografiile ruinate, au fost transportate spre a se mări întreprinderile comunale. Materiale găsite în locuri părăsite s'au transportat în depozitele ziarului municipal „Odeskaja gazeta", primul ziar de informații apărut în Odesa încă din primele zile ale ocupației românești.

S'au mai predat mașini pentru tipografiile Guvernământului și C. F. R. Restul tipografiilor, ce nu sunt ruinate, sunt păstrate în bună stare.

Nu târziu, s'a pus în funcțiune fabrica de ștampile și cromolitografie.

Bibliotecile au fost cercetate cu atenție, organizându-se pază și inventariindu-se toată averea imobilă; în măsura posibilităților s'au făcut și reparațiile necesare. S'au completat fondurile bibliotecilor din alte părți și s'a înlăturat literatura tendențioasă; s'au făcut toate pregătirile pentru a putea fi redate spre folosință publicului.

La 6 Noembrie 1941 s'a înființat secția inventarierei care s'a ocupat până acum cu următoarele inventarieri: Universități 8; Institute de cercetări 1; technicum 13; școli 97; școli de meserii 13; biblioteci ale orașului 54; biblioteci particulare 25; grădini de copii 33; întreprinderi teatrale 44; tipografii 3; arhivele o rașului 3; muzee 2.

In total s'au făcut inventarieri în sumă de 853.398 mărci și s'a eliberat material în sumă de 4.533 mărci.

Pe lângă licee și școli primare s'au instituit mai multe comisiuni pentru a verifica cărțile didactice de provenință sovietică.

S'au verificat manualele dela Institutul de stomatologie, s'au văzut cărțile didactice editate în anul 1940—941, făcându-li-se corectura corespunzătoare și s'au ținut ședințe cu directorii bibliotecilor, întocmindu-se instrucțiuni pentru verificarea și separarea cărților cu caracter tendențios.

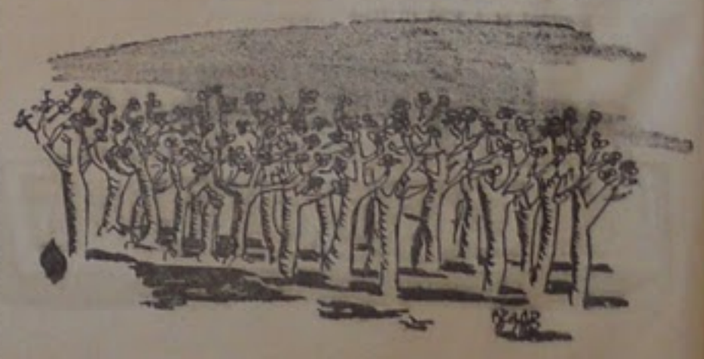

ŢARA DE AZI ŞI ŢARA DE MÂINE

O FRUMOASĂ ACTIVITATE

Printre atâtea şi atâtea realizări frumoase şi folositoare din câte s'au efectuat numai într'un an de administraţie românească pe pământul Transnistriei, realizări din care multe sunt sortite să se piardă în anonimat, este şi munca fără de odihnă şi plină de dragoste a dirigintelui dela oficiul P. T. T. din Moghilău.

D. Mocanu Alexandru, fire plină de curaj şi perseverenţă, când s'a luat în primire postul ce-i adusese la Moghilău, a aflat cum fiecare îşi poate închipui că se putea afla o instituţie publică după retragerea bestiilor roşii, un oficiu în parte dărâmat, murdar, cu geamurile, dacă unele ferești le mai aveau sparte, telegraful distrus, postul de radiodifuzune dărâmat şi prădat de piesele şi maşinile (dinamurile) cele mai importante: Uzina de curent electric desfiinţată cu desăvârşire. Iarăşi cuvânt ruinele celei mai ferestre stăpâniri de ciocan.

Călătorul care azi ar trece prin acest oraş, n'ar mai putea înţelege cum de s'au mai scris aceste rânduri triste, căci în locul clădirilor mai sus amintite, sunt astăzi ridicate din cenusa fumezândă a dărâmăturilor vechi, altele noui, mai frumoase şi curat îngrijite.

Călătorul care ar intra sau ieşi din Moghilău prin oricare punct al acestuia în fapt de seară, când luminile cerului presară purpură peste valurile, acum şi ele liniştite ale Nistrului s'ar descoperi fruntea, s'ar opri şi ar asculta o rugăciune pioasă, o scrisoare trimisă departe pe front, un cântec pentru ce-ce luptă „Departe ai plecat", căci azi oraşul acesta este, prin grija şi munca fără preget a tânărului dirigintă de poştă, împânzit peste tot de difuzoare ce transmit muzici şi cuvânt românesc.

Ar mai vedea cum se adună poporul în sărbători în jurul acestor megafoane, ascultând cu nesaţiu minunile vitezelor oştiri ce luptă peste tot întru ingenuncherea diavolului bolşevic ce la înfinat şi batjocoritătăt amar de ani:

Ar vedea un oficiu poştal organizat şi dotat cu cele mai moderne aparate. Ar putea fi servit prompt şi conştiincios de funcţionari care înainte de un an nu puteau să pronunţe în româneşte nici „Bună ziua" dar care azi l'ar edifica deşi sunt în limba română:

Dar şi fără ajutorul nimănui, călătorul ar observa că pe aici a trecut mâna harnică a cuiva. Ar vedea prosperitatea ţării dar n'ar şti câtă voinţă câtă grabă şi ma ales câtă energie i-au trebuit dirigintelui Mocanu Alexandru până a repus toate acestea în ordine şi starea lor de azi. Nu ar şti că maşinile deja uzină de la postul de radiodifuzune şi aparatele dela telegraf au fost culese de către acesta, unele cumpărate pe cheltuiala proprie în dorul de a le vedea mai curând funcţionând de pe întreg cuprinsul judeţului, ba chiar din teritoriile administrate de germani.

Nu ar şti că maşinile dela uzină de complecţate fără un pic de cheltuială adusă Direcţiei P. T. T. că afară de acestea a mai fost adus aceleaşi Direcţii un beneficiu de circa 7—8 milioane lei de pe urma a 1000 stâlpi de telegraf adunaţi, şţiind numai ei de unde şi cum, stâlpi, ce erau atâţei sortiţi putreziri sau furtului Că baia şi instalaţia de apă a oficiului s'au făcut deasemenea fără a se atinge fondurile ministerului direcţiei; într'o prea mică măsură: că s'au ridicat molozurile ce înconjurau curtea şi grădina oficiului construindu-se din sârmă şi fier un frumos gard, închizând astfel cele 77 de cărări ce treceau toate prin curtea oficiului. Că a dăruit tot instituţiei P. T. T. un camion, o maşină sport şi o motocicletă construite din piese adunate de prin toate colţurile cari azi (autocamioneta şi maşina sport) aduc servicii considerabile şi de astă dată, fără pic de cheltuială şi câte altele atâtea de care desigur aceasta are cunoştinţă dar nu ştie câtă trudă şi câtă dăruire de sine a pus vrednicul dirigintă în toate. Că a predat singur şi din proprie iniţiativă cursuri de limba română şi cursuri de specialitate P. T. T. care azi dau roade mai mult decât satisfăcătoare.

Ştiind lucrurile, credem de cuviinţă că i se cuvine pe drept meritat un cuvânt de mulţumire, pe care ne îngăduim noi să îl aducem.

Grigore I. Grecu

Ţara a sărbătorit onomastica M. S. Regelui Mihai I

Solidarizarea sentimentului monarhic în jurul Regelui tinereţii şi nădejdilor româneşti

Depăşind cadrul unor simple manifestări festive, Ziua Suveranului a însemnat în acest an o generală solidarizare a sentimentului nostru monarhic în judul Regelui tinereţii şi nădejdilor româneşti. Niciodată ca ieri, în acest mohorît 8 Noembrie 1942, nu ne-am simţit atât de organic împletite destinele cu cele ale Dinastiei, n'am avut atât de halucinant certitudinea biruinţei româneşti prin Coroană.

Ne-am dat eri seama că în ritmul precipitat al evenimentelor, în iureşul transformărilor prin care trece Neamul, marea permanenţă românească este Monarhia. Ea este punctul de reazăm al constiinţei naţionale, garanţia stabilităţii tradiţiilor străvechi, chezăşia viitorului.

Ne-am adus aminte eri de fazele esenţiale ale istoriei româneşti. Am recapitulat întâmplări, înfrângeri şi biruinţe, speranţele şi aspiraţiile părinţilor şi strămoşilor noştri. Preţuitindent, ca un steiar înnăţat pe culmi, Domnitorul apare simbol al virtuţilor naţionale, îndemn pentru lupta, lumina împăciuitoare peste învrăjbirile vremelnice, făgăduinţă pentru eternul „mai bine".

Am descifrat din învăţămintele trecutului rolul de catalizator al energiilor naţionale ,pe care l-a avut Domnitorul în viaţa noastră de stat. Încrederea cu care inimile române, şti s'au întâlnit în jurul Tronului sau a scaunului domnesc, de câte ori vremurile se 'nvolburau peste canetele mulţimilor.

Iată de ce, eri, de Ziua Suveranului, Ţara s'a întâlnit toată în preajma siluetei de brad a M. S. Regelui Mihai I urându-i — sobră şi reculeasă — la Multi Ani! Biserica, Scoala, Armata şi Poporul şi-au împletit nădejdile de bine în această urare, în care rătăcesc zorile viitorului nostru de [illegible]

A fost ziua de 8 Noembrie o sărbătoare nu a flamurilor şi trompetelor, ci sărbătoarea lăuntrică a inimilor româneşti.

Solemnitatea dela Palatul Regal

Majestatea Sa Regele Mihai I şi Majestatea Sa Regina Mamă Elena, au sosit la Palatul Regal din Calea Victoriei la orele 10 şi 5 minute. In curtea Palatului, o companie din batalionul de gardă regală, cu muzică şi drapel, a dat onorurile. Puţin timp după sosirea la Palat, Casa Civilă şi militară a Majestăţii Sale a prezentat felicitări Suveranului.

D. Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, a sosit la Palatul Regal la orele 14.25, unde a prezentat felicitări M. S. Regelui.

La orele 10.30, în prezenţa Majestăţii Sale Reginei Mame Elena, Majestatea Sa Regele a primit în sala Tronului pe d. prof. Mihai Antonescu, vice preşedintele Consiliului de miniştri şi pe toţi membrii guvernului.

D. prof. Mihai Antonescu, vice-preşedintele Consiliului de miniştri, în numele guvernului, a prezentat felicitări Majestăţii Sale Regelui, urându-i ca Dumnezeu să-i învredniceasca Domnia de istoria marelui nume voevodal pe care-L poartă.

La această solemnitate au mai asistat membrii Casei Civile şi Militare a Majestăţii Sale.

M. S. Regele şi d. Mareşal Antonescu la Biserica Mihai Vodă

După ce a mulţumit pentru felicitări şi a strâns mâna tuturor celor prezenţi, Majestatea Sa Regele, însoţit de d. Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, a luat loc în automobil, îndreptându-se spre biserica Mihai Vodă, iar d. vice-preşedinte al consiliului d. prof. Mihai Antonescu şi membrii guvernului au plecat la Sfânta Patriarhie.

În biserica Mihai Vodă în aşteptarea Suveranului şi a Mareşalului Conducător se găseau domnii: gen. C. Pantazi, ministrul apărării naţionale; gen. aviator Jienescu, ministrul subsecretar de Stat al aerului; membri Casei Militare a Majestăţii Sale Regelui domnii: col. Ion Codrescu, şeful Casei Militare a Majestăţii S. Regelui; col. Mircea Brătănescu şi lt. col. Marcel Olteanu adjutanţi ai M. S. Regelui, ei înşişi cavaleri ai ordinului „Mihai Viteazul"; gen. de armată în rez. Nicolae Ciupercă; gen. Ilie Ştefan, şeful Marelui Stat Major; gen. Const. Nicolescu, comandantul militar al capitalei; gen. în rez. Samsonovici; gen. Gheorghe Bozin; gen. Macici; gen. Nic. Palangeanu, prefectul poliţiei Capitalei; gen. adj. Emil Palangeanu lt. col. Romeo Zaharia, prim aghiotant al domnului Mareşal Conducător; maiorii Eugen Niculescu şi Alexandru Marin, aghiotanţi ai d-lui Mareşal Conducător; col. Oncică; col. Mătăuceanu, precum şi toţi cavalerii ordinului „Mihai Viteazul" din trecutul şi actualul război, prezenţi în Capitală şi gen. Melicescu, comandantul Preţii.

Majestatea Sa Regele, însoţit de d-nul Mareşal Ion Antonescu Conducătorul Statului şi suita sa, au sosit la biserica Mihai Vodă la orele 11 şi 5 minute.

La intrare, în curtea bisericii, Suveranul şi Mareşalul Conducător al Statului au fost întâmpinaţi de d-nii gen. C. Pantazi, ministrul apărării naţionale, gen. av. Jienescu, ministru subsecretar de stat al aerului; gen. de Armată, în rez. Nicolae Ciupercă, gen. Const. Nicolescu, comandantul militar al Capitalei şi gen. în rez. Samsonovici, el însuşi cavaler al Ordinului „Mihai Viteazul".

O companie de onoare cu muzică şi drapel, din batalionul de gardă al Conducătorului, comandată de lt. col. Victor Popescu, a dat onorurile.

Majestatea Sa Regele şi domnul Mareşal Conducător au salutat drapelul ţării. Muzica militară a intonat Imnul Regal. În pragul Sfintei biserici Majestatea Sa Regele şi d. Mareşal Conducător au fost întâmpinaţi de un sobor de preoţi în frunte cu pr. protopop lt. col. Georgescu, pr. Păsculescu-Orlea, pr. căp. Barbu, confesorul batalionului de Gardă al Conducătorului şi diaconi militari Beigu Gheorghe şi Olescu.

Cu acest prilej s'a adus laude lui Dumnezeu pentru ziua Suveranului şi s'a pomenit, în faţa Sfântului Altar, numele tuturor cavalerilor decedaţi, în frunte cu Regele Ferdinand I, Întemeietorul Înaltului Ordin. După terminarea slujbei religioase, Majestatea Sa Regele, însoţit de d. Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, a ieşit în curtea bisericii unde a trecut trupa în revistă.

În momentul când Majestatea Sa Regele a plecat spre Palatul Regal, muzica militară a intonat „Trăiască Regele."

La sfârşitul solemnităţii d. Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, a venit în mijlocul cavalerilor ordinului „Mihai Viteazul", strângând călduros mâna fiecăruia în parte şi întreţinându-se în modul cel mai cordial cu purtătorii celui mai înalt Ordin de război. Apoi d. Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, însoţit de domnii: col. Romeo Zaharia, prim aghiotant şi maiorii Eugen Niculescu şi Alexandru Marin, aghiotanţi ,a părăsit curtea bisericii. Compania de onoare, cu muzică şi drapel a dat onorurile.

Solemnitatea dela biserica Mihai Vodă a luat sfârşit la orele 11.45.

SERVICIUL RELIGIOS DELA SF. PATRIARHIE

Cu prilejul aniversării Zilei numelui Majestăţii Sale Regelui Mihai I, s'a oficiat ieri dimineaţă la orele 11, în catedrala Sfintei Patriarhii un Te-Deum.

Serviciul religios a fost oficiat de însuşi I. P. S. S. Patriarhul Nicodem, înconjurat de Înaltul Cler.

Asistenţa

Au asistat la slujba religioasă de la Sfânta Patriarhie domnii: prof. Mihai Antonescu, vice preşedintele Consiliului de Miniştri; membrii Casei Civile a Majestăţii Sale Regelui, domnii Anton de Moscovy, Mare Maestru de Vânătoare; Dimitrie Negel, administratorul Domeniilor Coroanei; Ion de Moesovy Stăncea f. f. mareşal al Curţii; Vasilin, administratorul Casei Regale; Octav Ulica, Maestru Curţii Regale; G. Ghica, prefectul Palatului; membrii guvernului domnii: gen. de corp de armată Dumitru Popescu, ministrul internelor; prof. I. Petrovici, ministrul culturii naţionale; I. C. Marinescu, ministrul justiţiei; Alexandru Neagu, ministrul finanţelor; prof. Petre Tomescu, ministrul sănătăţii; prof. N. I. Fintescu, ministrul agriculturii şi domeniilor; ing. C. Busilă, ministrul lucrărilor publice şi comunicaţiilor; D. G. Lupu, primul preşedinte al Înaltei Curţi de Casaţie; gen. C. Z. Vasiliu, ministrul subsecretar de stat la interne; prof. Al. Marcu, ministru subsecretar de stat al propagandei naţionale; vice amiral Păis, ministrul subsecretar de stat al marinei; Petre Strihan, subsecretar de stat la interne; Titus Dragos, ministru subsecretar de stat al românizării; gen. Victor Ilcescu, ministru subsecretar de stat al educaţiei extraşcolare; dr. C. Dănulescu, ministru subsecretar de stat al muncii; gen. Constantin Constantin, ministru subsecretar de stat al aprovizionării; Stavri Ghiolu, ministru subsecretar de stat la economia naţională precum şi domnii: prof. Simionescu, preşedintele Academiei Române; Alexandru Olănescu, guvernatorul Băncii Naţionale; prof. Hulubei, rectorul Universităţii; preşedinţii de secţie dela Înalta Curte de Casaţie; preşedinţii Curţii de Conturi; preşedinţii de secţii dela Consiliul Legislativ; profesorii universitari; secretarii generali de ministere; numeroşi magistraţi, ofiţeri superiori şi reprezentanţi ai autorităţilor civile şi militare.

După terminarea slujbei religioase, d. prof. Mihai Antonescu, vicepreşedintele Consiliului de Miniştri, însoţit de domnii: gen. Dumitru Popescu şi vice-amiral Păis, a trecut în revistă compania de onoare cu muzică şi drapel, care se găsea în curtea Patriarhiei. Muzica militară a intonat apoi Imnul Regal, iar osaşii şi întreaga asistenţă a ovaţionat îndelung pe Suveran. A urmat defilarea trupei. Solemnitatea dela Sfânta Patriarhie a luat sfârşit la orele 11.45.

Începând dela orele 12, în fot cursul zilei de ieri, la Palatul Regal din Calea Victoriei au fost deschise registrele.

IN STRĂINĂTATE

LA SOFIA

SOFIA, 8 (Rador). — Corespondentul Agenţiei Rador transmite:

Ziua numelui M. S. Regelui Mihai a fost sărbătorită la Sofia cu toată însufleţirea.

Duminică, la ora 10, a avut loc un te-deum în biserica românească la care au asistat d. Caramfil, ministrul României, ataşatul militar Plesoianu, consulul general Simion Dumitrescu şi ceilalţi membri ai legaţiei.

Din partea Casei Regale Bulgare a fost asistat d. Komenoff, ministrul palatului. D. Belinoff, ministrul protocolului, a reprezentat guvernul bulgar, alături de un reprezentant al armatei.

Directorul Institutului român din Sofia cu corpul profesoral au fost deasemenea prezenţi la solemnitate.

Serviciul religios a fost oficiat de un sobor de preoţi, în frunte cu preotul Runcu.

După terminarea slujbei religioase, asistenţa a trecut în localul Institutului Român, unde a avut loc o festivitate cu concursul elevilor şcoalei române.

Cu acest prilej, d. Caranfil, ministrul României, a împărţit premiile oferite de Casa Naţională celor cari au luat parte la concursul de desemne cu subiectul „Economie", la care s'au distins în mod deosebit elevii Institutului Român din Sofia.

Excelentul cor al bisericii române, a cărui faimă, rod al muncii preotului Runcu, este cunoscută în toată Sofia, a executat două minunate arii româneşti, după care d. ministru Caranfil a decorat pe artiştii bulgari ce fac parte din cor, răsplătind astfel o îndelungată şi [illegible] toasă activitate în serviciul apropierii culturale româno-bulgare.

Seara, corul bisericii române a executat la postul de radio Sofia o serie de arii naţionale.

LA BERLIN

BERLIN, 8 (Rador). — Corespondentul Agenţiei RADOR transmite:

Sărbătorirea zilei numelui M. S. Regelui Mihai s'a desfăşurat Duminică într'un cadru solemn, la legaţia României din Berlin.

În cursul dimineţii, s'a oficiat de către arhimandritul Teofil Ionescu, superiorul bisericii române din Paris, un te-deum, la care au luat parte toţi membrii legaţiei, în frunte cu d. ministru Raul Bossy, membrii coloniei române, studenţii cari îşi fac studiile la Berlin precum şi tinerii elevi ofiţeri instruiţi în şcolile militare germane.

După slujba religioasă, care s'a încheiat printr'o rugăciune pentru sănătatea şi gloria M. S. Regelui Mihai, pentru victoria armatei române şi pentru liniştea poporului, arhimandritul Teofil Ionescu a rostit o înălţătoare şi însufleţită cuvântare, arătând importanţa zilei pe care o sărbătoreşte colonia română din Berlin împreună cu toată suflarea românească, care înconjoară pe Suveran cu o dragoste netărmurită şi cu o credinţă neclintită.

Sfinţia Sa a stăruit apoi asupra îndatorii frontului intern, arătând că el trebue să fie la înălţimea vitejilor ostaşi conduşi la victorie şi la întregirea hotarelor de către conducătorul ţării, mareşalul Antonescu.

Întreaga asistenţă a cântat apoi Imnul Regal.

D. ministru Bossey a mulţumit arhimandritului Teofil Ionescu pentru frumoasa sa cuvântare.

După slujba dela capelă, colonia română a fost invitată de către d-ministru Raul Bossy la legaţie.

Recepţia dela legaţie a fost onorată de prezenţa A.L.I. arhiducele şi arhiducesa de Habsburg.

D. ministru Bossy a prezentat Altiţelor Lor Imperiale pe toţi cei prezenţi, arhiducele şi arhiducesa de Habsburg întreţinându-se îndelung cu fiecare în parte.

Într'o atmosferă de înalt patriotism d. ministru Bossy a închinat primul pahar pentru M. S. Regele Mihai, subliniind în cuvinte calde dragostea poporului român pentru Suveranul său.

După cuvântarea d-lui ministru Bossy a urmat corul studentesc, care a intonat Imnul Regal. Pe [illegible] nostru steag, Ardealul Nostru Sfânt şi o doină.

Altiţele Lor împreună cu d. ministru Bossy au stat până târziu în mijlocul coloniei române, sărbătorind pe M. S. Regele, pe Conducătorul Statului, mareşalul Antonescu şi armata română victorioasă.

LA BUDAPESTA

BUDAPESTA, 8 (Rador). — Cu prilejul zilei numelui M. S. Regelui Mihai I, Duminecă de dimineaţă un Te Deum la legaţia României, oficiat de Preotul Ungureanu.

Au asistat ministrul României şi d-na Eugen Filoti, ataşatul militar al României şi d-na colonel Coslovschi, întregul personal al legaţiei, precum şi personalităţile române în trecere prin Budapesta, printre care d. Paul Sterian, secretarul general al ministerului de finanţe, cu d-na, d. prof. I. G. Vântu cu d-na, d. Theodor Solacolu, etc.

Ministrul României şi d-na Filoţii au dat o recepţie, în cursul căreia d. ministru Filoţii a rostit o cuvântare, făcând urări pentru sănătatea şi fericirea M. S. Regelui.

LA ROMA

ROMA 8 (Rador). — Corespondentul Agenţiei RADOR transmite

Duminică dimineaţa a avut loc la Capela română din Roma un Te Deum cu prilejul onomasticei M. S. Regelui Mihai I.

Erau de faţă d. Vasile Grigorcea, ministrul României pe lângă Quirinal, d. general Dănilă Pap, ministrul României pe lângă Vatican, Monsenţiorul Andrea Cassulo, Nuntiul papal, d. Scarlat Lambrino, directorul Şcoalei române din Roma, precum şi membrii celor două legaţiuni.

IUBIREA DE PATRIE

Iubirea — candelă în suflet — arde
Şi luminează vechile morminte:
Pământul cotropit de-atâtea hoarde
Păstrează, în adâncuri, oseminte.

Sub lespezi, zac strămoşii ce luptară
Prin secole, cu nesfârşit puhoi
De lifte ce răvneau această ţară,
Dar s'au zdrobit de piepturi de eroi.

Şi azi, atâtea inimi de viteji
Vor stăvili potop năvălitor,
Urmaşii bravi ai falnicilor cneji
Vor apăra al Patriei ogor.

Căci sfintele cetăţi şi mănăstiri
Ce amintesc trecutul glorios,
Deapururi reaprind, în amintiri,
Icoane cu lumina lui Hristos.

Nestinsă e, în suflete, credinţa,
În lupte, ca o armă, ca un scut,
Şi cântecul vesteşte biruinţa
Acelor ce-au luptat şi au crezut.

Dimitrie Albotă

NOI, TRANSNISTRIENII, IN ŢARĂ...

Noi cei tineri, ce am fost educaţi şi crescuţi într'o ţară cu un regim barbar jidovesc, am crezut în cele mai multe cazuri, toate minciunile şi toate dogmele comuniste jidoveşti.

Suntem crescuţi pe malul Nistrului, dar nimeni dintre noi n'a ştiut că râul cu apele leneşe, e o arteră ce trece prin mijlocul unui neam, a cărui mlădiţă suntem noi, Românii transnistreni.

Iar când bubuiturile tunurilor româneşti ameninţau cazematele sovietice, firul minciunilor depănat de comisari şi jidani, ne înfăşa prea strâns ca să mai putem crede altfel.

Într'o noapte, ei au fugit însă cu toţii, iar noi am rămas, nu ştiu cum, prin bordeele noastre sărăcăcioase; aşteptam să fim tăiaţi, aşteptam, după cum ne spuneau jidanii, să fim îngropaţi de vii. Dar rămâne de neuitat, acea zi când contrar aşteptărilor noastre, ostaşii români cu bucuria pe faţă, ne-au îmbrăţişat şi lăsat liberi în drumurile noastre.

Şi nu erau nici boeri, nici călăi şi nici capitalişti, ci tot oameni ca şi noi, cu aceeaşi limbă ca a noastră, dar se numeau Români, pe când nouă ni se zicea Moldoveni.

Abea atunci am înţeles c'am fost amăgiţi şi abia atunci a început trezirea noastră.

Când însă grupul de studenţi bursieri, plecaţi în Ţară pentru a urma la Universitate, au vizitat satele şi oraşele româneşti, în sufletele noastre a pătruns nestrămutata convingere că în România e o viaţă liberă şi fericită şi că mizeria nu şi-a avut locul acolo, nu-i are, şi nici n'o să-i aibă.

Iar dragostea cu care ne-au primit în gară studenţii Români şi profesorii la Universitate, ne-a mişcat sufletul şi inima noastră de copii orfani ce şi-au regăsit mama şi familia.

Vlad. Barcaru

La Odesa se înfiinţează Banca Transnistriei

Pe pământul moldovenesc dintre Nistru şi Bug, administraţia românească pune, cu fiecare zi, pecetea înfăptuirilor sale de interes obştesc, consolidând treptat viaţa economică şi culturală.

Printre realizările imediate anunţate de d. prof. G. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, se numără şi Banca Transnistriei, care va lua fiinţă la Odesa, date fiind necesităţile economice şi financiare, precum şi reglementarea circulaţiei monetare în Transnistria.

Noul institut financiar — organ de coordonare şi control al gestiunilor tuturor administraţiilor publice din guvernământ — va avea un caracter public, centralizând operaţiunile de încasări şi plăţi, iar pentru normalizarea desvoltării vieţii economice şi financiare va avea rolul de stimulent al circulaţiei monetare, înlăturându-se tezaurizarea.

Atribuţiunile acestei bănci, care va împământeni şi mai adânc elementele administrative româneşti în Transnistria, sunt numeroase:

Va face toate operaţiunile de plăţi, încasări şi trezorerie a fondurilor Guvernământului şi a tuturor instituţiunilor publice din Transnistria, primind în acelaş timp în depozit toate sumele şi valorile depuse de particulari.

Va acorda împrumuturi, în condiţiuni ce vor fi stabilite de Guvernământ.

Banca Transnistriei este o instituţie autonomă, fiind însă supusă controlului exclusiv al Guvernământului, Banca va avea câte o sucursală în cele 13 judeţe ale provinciei, iar la reşedinţa fiecărui raion, câte o agenţie.

Conducerea băncii este încredinţată unui director general numit de guvernator şi un subdirector numit de guvernator, la propunerea directorului general.

Sucursalele vor fi conduse de un director, iar agenţiile de către un şef de agenţie.

Personalul auxiliar din ţară se numeşte de guvernator, iar cel localnic de către directorul general.

Începând cu data funcţionării Băncii Transnistriei, toate instituţiile publice sunt obligate a vărsa zilnic, încasările lor de orice provenienţă. Fiecare instituţie publică cu gestiune publică va avea un cont la bancă, la care se vor face vărsămintele respective, emiţând carnete de cecuri, pe baza cărora se vor face de către şefii instituţiilor publice respective cu drept de ordonanţare, plăţi în limita disponibilului.

Emisiunea de cecuri fără acoperire se pedepseşte cu destituirea emitentului şi internarea în lagăr dela 1-2 ani, prin decizia Guvernatorului.

Persoanele particulare, pot să depună orice sumă de bani sau valori la vedere, primind un carnet de cecuri.

Banca va putea închiria casete în tezaurul sau pentru uzul particularilor şi va putea face viramente atât pentru instituţii cât şi pentru particulari.

Pentru depunerile făcute de particulari la banca de Stat, care vor fi ridicate după minimum 6 luni, banca va plăti o dobândă ce se va stabili în fiecare an de Guvernământ.

Data începerii operaţiunilor băncii va fi fixată printr'o decizie a Guvernatorului.

Crearea acestui însemnat institut financiar în Transnistria, arată clar că toate realizările româneşti de aci s'au cristalizat în forme şi tipare definitive şi Banca de Stat vine astăzi să umple un gol resimţit.

Matei Ghimbăşanu

TRANSNISTRIA

Ecouri din Transnistria

Un sat model în Râbnița

Satul Melochișul Mare din județul Râbnița, format numai din moldoveni, în curând va căpăta o amenajare modernă. Astfel s'au început capțări de ape ale izvoarelor ce transformau frumoasa vale a satului într'o adevărată mlaștină.

In locul acestor mlaștini vor apare bazine s crescătorii de pești precum și un parc în care se va ridica un monument în amintirea „Eroilor Deerobitori".

Școlile au fost separate luând forma unor clădiri noi asemănătoare mult cu cele din țară. Pe lângă fiecare școală se va înființa o cantină, unde elevii săraci vor putea întâmpina greutatea iernei.

Toate aceste realizări sunt puse sub directa supraveghere și îngrijire a d-lui colonel Popescu Corbu, care are până în prezent în județul Râbnița 3 sate model.

Noi misionari la Odessa

Zilele trecute au sosit la Misiunea Ortodoxă din Transnistria 22 de preoți misionari trimiși de Mitropolia Olteniei. O parte din acești preoți vor rămâne în Odesa, unde se simte nevoia unor vrednici misionari.

O filiala a institutului Român Transnistrian

Sub președinția d-lui Ștefan Bujat consilier Național a avut loc zilele trecute în orașul Tiraspol, o ședință de reorganizare a Institutului, cu ocazia căruia s'a trecut la înființarea unei filiale a Institutului Român Transnistrian. Au fost prezenți domnii: Pompiliu Georgescu, prefectul județului Tiraspol, Diducencu primarul orașului, inginer agronom Iosif Maloman, toți funcționarii Institutului, corpul profesoral al Liceului Mixt, Duca-Vodă și al școalei normale locale s. a.

S'a constituit biroul adunării:

Președinte: colonel P. Georgescu, prefectul județului. Diducencu, primarul Municipiului, vice președinte; și d. I. Simionescu, directorul liceului Duca Vodă, secretar.

Adunarea începând lucrările a declarat membri fondatori ai Filialei după care d. profesor St. Bulat, președintele I. R. T. a arătat într'o frumoasă cuvântare rostul Filialei din Tiraspol.

Apoi vorbind despre Românii Transnistreni în lumina documentelor Române și străine, arată că prima îndatorire a I. R. T. cât și a filialelor sale, este de a face cunoscut în Țară și peste hotare pe Moldovenii de aici și de a-i lega pentru totdeauna de trunchiul Neamului Românesc.

A mai vorbit și preotul Patriciu Curea, profesor la Liceul Duca Vodă în numele liceului după care s'a ales apoi comitetul filialei din următorii domni: Alexandru Smochină, subprefectul județului Tiraspol, maior Niculae Scriban, primarul Municipiului, pr. Curea Patriciu, profesor la liceul Duca Vodă, Dunca Ștefan, directorul școalei normale, I. Simionescu, directorul liceului Duca Vodă, Dominte Timon, directorul Teatrului și Ioan Occiu, inspector școlar.

Adunarea și comitetul a proclamat președinte de onoare al Filialei din Tiraspol pe d. colonel Pompiliu Georgescu, prefectul județului.

Sfințirea unei biserici

Duminica trecută a avut loc în comuna Serbea Nouă din județul Tiraspol, sfințirea bisericei cu hramul „Sf. Ion Evanghelistul", care sub bolșevici a fost transformată în club politic.

Slujba religioasă a fost oficiată de un sobor de preoți în frunte cu pr. protopop V. Velehorschi. Au luat parte la această solemnitate și d-nii: colonel Pompiliu Georgescu, prefectul județului, I. Occiu, inspector școlar, M. Crețu, șeful serviciului Economic din prefectura județului ș. a.

Preoții sunt datori a preda religia în școli

In conformitate cu ordinul d-lui Guvernator al Transnistriei, profesor G. Alexianu, preoții sunt obligați a preda religia școlilor primare și secundare.

Deasemeni în anumite ore preoții vor face educația morală elevilor și elevelor, aceasta fiind considerată ca prima datorie a misionarului în mijlocul tineretului.

O fabrică de zahăr la Cernomin

Conform directivelor date de d. Guvernator al Transnistriei, profesor G. Alexianu, la 15 Noembrie a. c. se va pune în funcțiune fabrica de zahăr dela Cernomin.

In acest scop s'au luat măsurile necesare ca toată producția de sfeclă a județului Râbnița să fie depozitată în magazile acestei fabrici.

Un nou spital 102 Z. I.

Din inițiativa d-lui prefect al județului Râbnița, colonel Popescu Corbu, a luat ființă în acest județ un spital compus din 300 de paturi. Spitalul a fost instalat într'o clădire amenajată în condițiunile cele mai moderne, fiind înzestrat cu băi, calorifer, sufrageri, etc.

DESCHIDEREA PRIMULUI LICEU AL SOCIETĂȚII ORTODOXE NAȚIONALE A FEMEILOR ROMÂNE LA ODESA

In continuitatea planului de realizări, Duminică 25 Octombrie 1942, s'a făcut la Odesa, deschiderea primului liceu de fete al Guvernământului Transnistriei, de sub auspiciile Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române.

Totodată s'a făcut și sfințirea capelei așezământului.

La solemnitate au luat parte d-nii: prof. Gh. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei; Napoleaon Crețu, reprezentantul ministerului Educației Naționale, Emanoil Cercavschi secretar general, d-na Alexandrina Cantacuzino, președinta soc. Ortodoxe Naționale a femeilor Române; general Atanasiu; general Gh. R. Gheorghiu; prof. Traian Herseni, directorul Culturii; O. Verenca, director de cabinet; A. -Rămniceanu, director financiar Rotaru, directorul personalului, col. Velescu, prefectul județului; col. Popovici Iulian, prefectul poliției; Gherman Pântea, primarul Odesei; Vinogroschi, inspector general; d-na Olga comandor Balaș, consilier Tabrea; subprefect Iliin Andrei Năstase din Guvernământ, precum și un grup de doamne din S. O. N. F. R. în frunte cu d-na general Camenită, Teodoru Olga, Aida Vrioni, Alice Costea, Pauli Alexandrina, Banciu Victoria, Rădulescu Olga, Cristina Mihăilescu, Florica Dobrotescu, Eugenia Popovici, Elisabeta Mihăilescu, Metaș Sofia, Gorej, Soare Vines, Sava, d-na col. Niculescu, V. Rădulescu, Mihăilescu, Petrescu, Natalia Cloșca, Laura Praun, d-na Terente, Nicolicescu, Ilinschi, Xenia Balaș, Iulia Dr. Simjnel, Lucia Pântea, Vidrașcu, Iliin, Dumitrescu, etc.

Mai erau de față membrii Cercului Moldovenilor din Odesa, membrii Corpului Didactic local, reprezentanții autorităților civile și militare, părinții și rudele elevelor, precum și un numeros public.

Elevele, în frumoasele uniforme albastre, cu cruciuliță în gât și panglici tricolore, au încadrat impresionant intrarea și culoarele liceului.

După ce s'a făcut sfințirea clădirii, s'a trecut în capela institutului, unde înainte de începerea slujbei religioase, s'a citit următorul act ctitoresc:

„Astăzi 25 Octombrie 1942, s'a sfințit paraclisul și Institutul de domnișoare al Guvernământului Transnistriei de sub conducerea soc. Ortodoxe Naționale a Femeilor Române, cu strădania nevrecupetită a armatei, cu concursul Primăriei și al tuturor autorităților de Stat și mai ales al Guvernământului Transnistriei.

Acest Institut de reincreștinare a fiicelor de moldoveni și a fiicelor de creștini, chemate a fi crescute în datinele neamului românesc, în omenie, în credința strămoșilor, în iubirea de Patrie, a fost înființat sub domnia Regelui Mihai I, a întregitorului de țară Mareșal Antonescu, guvernator al Transnistriei fiind prof. Gh. Alexianu, conducătorul bisericii P. S. Iuliu Scriban, comandant militar al Transnistriei de sud, general Gh. R. Gheorghiu, director general al Culturii Naționale, prof. Traian Herseni, primar al Municipiului Odesa, Gherman Pântea, din inițiativa și imboldul președintei generale a Soc. Ortodoxe Naționale a Femeilor Române, Principesa Alexandrina Cantacuzino delegata comitetului central Lidia dr. Terente, președinta filialei Odesa, Olga comandor Balaș, vice-președinta Lucia Pântea, Iulia Siminel, Constantin Vidrașcu, părintele Tincoca Ion, prof. Iliin, secretara filialei N. Djonat, prima directoare a acestui Institut, Aurora major Nicolescu.

„Credință tare și iubire de dreptate"

După terminarae serviciului religios, P. C. Iuliu Scriban, ține o însuflețită predică, spunând între altele:

„Am venit aci, cu vechile obiceiuri ale Neamului nostru, cunoscute din vechi strămoși.

Aci la Odesa, a trăit pe vremuri vestitul boier român Alexandru Sturza, ctitor de biserici și de așezăminte caritabile. Adânc păstrător al tuturor rânduirilor și al dreptei credințe, așa l'au cunoscut locuitorii Odesei, pe acest venerabil boier român.

Așa am venit și noi acum românii. Locuitorii tresaltă de bucurie, când văd toate bunele noastre împliniri.

Pe mulți i-am auzit cum se rugau pentru odihna eroilor desrobitori.

Dumnezeu care ne-a dăruit cu lumina soarelui aceste minunate jocuri, va face ca să strălucească frumusețele acestei lucrări întru mulți ani".

Cu crucea în mână

Vorbește apoi d-na Alexandrina Cantacuzino:

„Am venit pentru a reincreștina acest ținut românesc, a crește fiicele de moldoveni din toată provincia desrobită, căci suntem soli spiritualității unui neam, legați de vechea noastră lozincă: credință tare și iubire de dreptate pe calea adevărului. Am venit cu crucea în mână pentru a ocroti și alina pe toți cei în suferință.

Misionari ai crucii ne socotim, deaceea ne este dat să îmbrățișăm pe toți ca Samarineanul Milostiv.

Am văzut cum în Transnistria, administrația românească a readus viața în pustiul morții.

Atât domnul profesor Gh. Alexianu, guvernatorul Transnistriei, cât și colaboratorii d-sale, au făcut în această provincie, operă de mare înțelegere umană".

La sfârșitul cuvântării, doamna Cantacuzino, primește din partea elevelor liceului un frumos buchet de flori.

Veteranii carității și veteranii țării

Din partea armatei vorbește d. general Gh. R. Gheorghiu:

„Armata, alături de școală și biserică, a asigurat întotdeauna existenta acestui neam. Stimată D-nă, sunteți o veterană a carității, după cum eu sunt un veteran al Țării. Neam întâlnit la Odesa, având un singur țel: binele Patriei. Pe unde s'a sângerat, răsare azi primul mugurel al culturii românești. Altarul și școala vor da aci lumina minții și tăria sufletului. Trăiască România".

Au mai vorbit d-nii: Gherman Pântea, primarul Odesei, profesor Sele, prorectorul Universității din Odesa.

In numele ministerului Educației Naționale, vorbește d. Napoleon Crețu, secretar general al ministerului.

D-sa aduce cărți ca dar din partea d-lui prof. I. Petrovici, ministrul Educației Naționale.

Darul jertfei

Seria cuvântărilor o încheie d. prof. Gh. Alexianu, guvernatorul Transnistriei.

D-sa spune: „După o veche tradiție voevodală, pe urmele de sânge ale războiului, viața și sufletul românesc aprind astăzi pe întregul întins al Transnistriei desrobite, făcliile culturii, făcliile civilizației binefăcătoare.

Primiți aceste făclii ca dar din partea celor ce s'au jertfit pentru țară.

Să le purtați cu cinste, demnitate și glorie, așa cum au știut a le purta cei ce s'au jertfit pe altarul sfânt al patriei.

Așa să vă ajute Dumnezeu".

Știri din Odesa

Slujbă religioasă la biserica Sf. Maria Magdalena

Duminică 8 Noembrie, la orele 11 dimineața, foștii ofițeri ai armatei țariste vor lua parte la slujba religioasă dela biserica Sfânta Maria Madgalena din Odesa, slujbă închinată zilei numelui M. S. Regelui Mihai I al tuturor Românilor.

Ziarist străin la Odesa

Zilele trecute a sosit la Odesa corespondentul și redactorul ziarului „Novoe Slovo" din Berlin, d. N. M. Fevr.

Domnia Sa după ce a vizitat întreaga Ucraină și Crimeia, vizitează Transnistria și în special Odesa.

Burse pentru studenții români

La facultatea de fizico-matematici a Universității din Odesa, sunt înscriși foarte mulți studenți moldoveni.

Se vor acorda burse studenților săraci și merituoși într'un procent de 10 la sută din numărul lor total.

O cantină pentru studenții moldoveni

In Odesa a luat ființă un cămin pentru studenții moldoveni ce frecventează cursurile facultăților din Odesa. Pe lângă acest cămin s'a deschis și o cantină unde pot lua masa zilnic 50 persoane. Această cantină va servi masa zilnică la 300 studenți.

Recolta strugurilor

Datorită măsurilor luate din timp de către Direcția Agricolă, recolta strugurilor în toate județele Transnistriei este bună.

Suprafața totală a viilor din Transnistria este de 40.000 hectare, dintre care 7000 hectare sunt plantate cu viță franceză iar restul cu viță americană.

In medie, după fiecare hectar s'a recoltat 1500 kgr. struguri.

Din întreaga recoltă de struguri 40 la sută a fost pusă la dispoziția publicului prin magazine de desfacere și piețe publice, iar restul a fost predată industriilor pentru vinificare.

Vinul este de o calitate superioară.

O nouă moară

Direcția Aprovizionării a Municipiului Odesa a pus în exploatare o moară sistematică în Odesa, pe str. Nicolaew 207.

A fost pus la dispoziție un fond de 25.000 R.K.S. pentru nevoile imediate ale morții.

Un an dela înființarea direcției viilor, parcurilor și grădinilor publice

Zilele trecute Direcția viilor parcurilor și grădinilor publice, de sub conducerea d-lui colonel Adamovici, a sărbătorit un an de rodnică activitate pe câmpul organizării și înfrumusețării orașului Odesa.

La această sărbătorire au luat parte d. Gherman Pântea, primarul Municipiului Odesa, administrator general inspector în Guvernământul Transnistriei, d. Curea, d-nii viceprimar Chiorescu și Vidrașcu, d. Costinescu A., secretarul general al primăriei, colonel Niculescu, lt. Petre Ghiță, căpitan Casian directorii municipiului, prof. Dumitrașcu, reprezentanții presei locale precum și tot personalul Direcției.

După slujba religioasă a avut loc o masă.

A luat cuvântul d. colonel Adamovici, conducătorul Direcției, care a expus în scurte cuvinte toată activitatea desfășurată în cursul unui an pentru ridicarea estetică a orașului prin organizarea și administrarea locurilor de recreație din Odesa, aducând mulțumiri d-lui primar pentru înțelegerea cu care a știut să sprijine această operă.

D. primar Gherman Pântea mulțumește d-lui director Adamovici precum și colaboratorilor d-sale. Începând dela personalul din administrație și până la personalul care a activat pe teren, pentru munca depusă și de modul cum au știut să o aducă la îndeplinire.

Un almanah pe 1943

Subdirecția Propagandei din Direcția Culturii a Guvernământului Transnistriei a început lucrările pentru pregătirea unui almanah pe anul 1943 format mare, în limbile română și rusă.

Almanahul se va tipări la Odesa.

Sfințirea unei capele

Duminică 8 Noembrie 1942 a avut loc sfințirea capelei „Sfântul Arhanghel Mihail din piața Privoz.

Capela a fost ridicată de către Misiunea Ortodoxă în Transnistria, având concursul neprețuit al d-lui A. Constantinescu, secretarul general al Primăriei Municipiului Odesa.

Un nou liceu practic la Odesa

Liceele de fete Nr. 7 și 8 s'au contopit, formându-se un liceu practic de fete.

Elevele, în afară de materia programei analitice mai primesc și o educație gospodărească, precum și specialitatea croitoriei și broderiei.

Noul liceu are 7 clase cu un număr total de 280 elevi.

Absolventele liceului se pot înscrie la orice facultate a Universității.

CABLURI TRANSATLANTICE ANGLO-AMERICANE DISTRUSE DE AXĂ

Repararea lor este aproape imposibilă

STOCKHOLM, 13 (Ep). — Din Londra se anunță că prin acțiuni ale Axei mai multe cabluri principale ce treceau peste ocean au fost distruse, arată un raport al Britisch cablograme C.ie care asigură întregul schimb telegrafic cu străinătatea. Repararea este extrem de grea deoarece vasele speciale trebue să fie escortate de numeroase vase de război. De altfel este mare criză de gutapercă, deoarece producția mondială de gutapercă este în mâinile japonezilor.

RECTIFICARE

Articolul „Cu privire la Românii de peste Bug", apărut în Nr. trecut al gazetei noastre, trebuia să fie semnat Medic Căpitan Gh. Corăciu și nu Medic Gl. Gh. Corăciu.

Cârnățărie din Odesa

CUM STĂM CU RĂZBOIUL

Stingherite din cauza vremei care s'a înăsprit, luptele pe întreg frontul de răsărit au un caracter tot mai local.

In partea de nord, la centru, la Stalingrad și pe Don, activitatea se mărginește în general la contactul între trupele de șoc.

La Stalingrad se purcede metodic la curățirea terenului de bolșevici, iar orice încercare de atac inamic a încetat. In ultimele zile forțele germane au reluat ofensiva.

Trupele române au înregistrat câteva succese defensive remarcabile pe Don, reușind să zădărnicească puternice contraatacuri și încercări de trecerea fluviului ale sovieticilor, și în colaborare cu aviația noastră să-i împingă mult peste pozițiile de pornire.

In regiunile Terek și Tuapse, bravii noștri ostași sunt prezenți cu succes în lupte. Pe aceste fronturi, unde activitatea continuă să fie mai vie, cu tot timpul rău, înaintarea forțelor aliate continuă. Au fost cucerite noui instalații și poziții defensive puternice, iar grupuri inamice au fost încercuite și nimicite.

Dealungul întregului front de răsărit aviația germano-română nu dă răgaz sovieticilor, atacând liniile de luptă, precum și spatele frontului, obținând efecte remarcabile pretutindeni unde surprinde aglomerări de trupe și materiale.

A 8-a armată britanică își continuă presiunea împotriva forțelor Axei de sub comanda mareșalului Rommel. Trupele italo-germane se retrag conform planului spre Vest, dar prin contraatacurile masive ale unităților cuirasate și prin bombardamentele neîntrerupte ale aviației, ele căsunează grele pierderi englezilor.

După o îndelungată împotrivire, apărătorii Madagascarului au încetat rezistența în ziua de 7 Noembrie.

In valuri succesive orașele italiene Genova, Milano, Savona și Caligari au fost bombardate de forțe aeriene britanice. Aviația germană a întreprins atacuri de mari proporții împotriva sudului Angliei.

Evenimentul cel mai important al săptămânii războiului, este debarcarea de trupe americane și britanice în Africa de Nord franceză. Cu ajutorul a numeroase nave de transport și de război britanice și sub protecția aviației, americanii au început debarcarea pe acest teritoriu în noaptea de 7 spre 8 Noembrie. Debarcarea de contingente americane s'a făcut concomitent pe coastele atlantice și mediteraniene ale Marocului Francez, precum și în Algeria.

Trupele franceze nord-africane au opus o dârză împotrivire, dar în multe părți au trebuit s'o înceteze, în fața armelor ultramoderne ale inamicului. In ziua de 10 Noembrie a capitulat Algerul: apoi au fost cucerite porturile Oran, Casablanca, Rabat, Fedhala.

Ca urmare a acestei agresiuni și pentru a împedica o eventuală încercare de debarcare anglo-americană pe coasta mediteraniană a Franței, teritoriul francez, de sub jurisdicția guvernului din Vichy, a fost ocupat de forțele germane și italiene, cari în ziua de 11 Noembrie au trecut linia de demarcație stabilită prin armistițiul din Iunie 1940.

Führerul a adresat un mesaj poporului francez, justificând acest act impus de împrejurări.

SITUAȚIA DIN MAROC S'A AGRAVAT

VICHY, 13 (Rador). — Ministerul informațiilor comunică:

In Maroc, situația s'a agravat. Casablanca a acceptat încetarea ostilităților numai după lupte înverșunate, terminarea munițiilor, întreruperea aprovizionării cu apă și distrugerea unei mari părți din flota franceză.

Cuirasatul „Jean Bart", care a luptat eroic, a fost scos din luptă și a trebuit să înceteze focul.

Trupele franceze se regrupează în direcția sud-est.

Orașul Marakech a fost violent bombardat.

In Algeria, situația pare staționară.

In Tunisia, unde generalul Barre exercită comandamentul, nu se desfășoară nici o operație militară.

In Mediterana, se semnalează numeroase mișcări ale escadrelor inamice.

VICHY, 13 (Rador). — Corespondentul agenției D.N.B. transmite:

Postul de radio francez anunță Joi după amiază că după încetarea luptei la Casablanca, luptele continuă cu mai mare înverșunare în celelalte părți din Maroc.

In cursul zilei de ieri s'au dat lupte extrem de violente în regiunea localităților Port Lyautey și Safi. In aceste lupte, trupele franceze au trebuit să facă față unor forțe mult superioare, care erau sprijinite în plus de o flotă puternică.

In Algeria a fost vie activitate de luptă în cursul nopții. Trupele franceze sunt în contact cu inamicul pe șoseana ce duce spre Alger.

In Constantine este liniște.

Nu se anunță încercări de debarcare nici la Philippeville și nici la Bone.

Din Tunis nu se anunță nici o activitate de luptă.

In Odesa se vinde limonadă

Tipografia Societatea Națională de Editură și Arte Grafice „DACIA TRAIANĂ", București Str. Sărindar 5-7-9 — înmatriculată sub Nr. 158/942 la Reg. Oficiului Comerțului București. Tipărită la 11. XI. 1942